

Arkivnr: 2015/1434-769
Saksbehandlar: Marit Rødseth og Synnøve Stalheim

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fellesnemnda-AU		11.06.2019
Fellesnemnda		18.06.2019

Regional planstrategi for Vestland - utfordringar for fylket og for regionane

Samandrag

Fylkestinget skal vedta ein regional planstrategi – ein utviklingsplan for fylket- seinast eitt år etter konstituering. Neste planstrategi vil gjelda for 2020-2024 og skal vedtakast i det nye fylkestinget for Vestland. Fylkestinga i begge fylke vedtok å starte førebuing av eit felles kunnskapsgrunnlag og delegerte arbeidet til fellesnemnda. Fellesnemnda delegerte styringa av det vidare arbeidet til arbeidsutvalet.

Det er lagt opp til ein prosess for ny regional planstrategi i to fasar slik:

- Fase 1 Utarbeiding av kunnskapsgrunnlag - utviklingstrekk og utfordringar i fellesnemnda
- Fase 2 Utforming av mål og strategiar og vurdering av planbehov i nytt fylkesting

Det er utarbeidd eit stort kunnskapsmateriale og gjennomført omfattande medverknad i form av spørreundersøking til og dialogmøte med kommunar, næringsliv og organisasjonar.

Det er lagt vekt på FN sine berekraftmål og nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging. Ein folkehelseoversikt er ei lovpålagt oppgåve som er lagt til grunn for val av utfordringar. På bakgrunn av i heilheitleg vurdring av alt bakgrunnsmateriale vil prosjektleiar framheva fylgjande tema som hovudutfordringar for neste planstrategi.

- Klimaomstilling
- Balansert areal- og naturressursbruk
- Gode transportsamband og smart mobilitet
- Grøn konkurransekraft
- Relevant kompetanse og kunnskap
- Digitalisering av samfunnet
- Eit fornyande, profesjonelt og frivillig kulturliv
- Attraktive stader og gode nærmiljø
- Likeverdig samfunn
- Ungdom – trivsel og tilhøyre

I tråd med framdriftsplanen legg prosjektleiar no fram rapporten om hovudutfordringar for Vestland fylke og for regionane til fellesnemnda. Prosjektleiar tilrår at dette kunnskapsgrunnlaget blir lagt til grunn for arbeidet med ny planstrategi i nytt fylkesting.

Forslag til innstilling

1. Fellesnemnda for Nye Vestland tilrår at rapporten *Vestland – utfordringar for fylket og for regionane* blir lagt til grunn som kunnskapsgrunnlag for arbeidet med ny regional planstrategi for 2020-2024.

Rune Haugsdal
prosjektleiar

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Utkast - rapport om utfordringar for fylket og regionane

Prosjektlear, 27.05.2019

Bakgrunn

Planlegging etter plan- og bygningslova skal fremje berekraftig utvikling. Fylkestinget pliktar i fylgje plan – og bygningslova å vedta ein regional planstrategi kvart fjerde år.

Planstrategien skal innehalde:

- Oversikt over sentrale utviklingstrekk
- Oversikt over utfordringar og moglegheiter i fylket
- Mål for utviklinga i fylket
- Oversikt over kva regional planar det skal arbeidast med i perioden

I realiteten er planstrategien ein utviklingsplan for fylket og vedkjem alle forvaltningsnivå og sektorar.

Neste planstrategi vil omfatta perioden 2020-2024. Det vil sei at det er fylkestinget i Vestland som skal vedta planstrategien. Fellesnemnda tilrådde fylkestinga i sak 17/18 å gi fellesnemnda fullmakt til å starte opp førebuaende arbeid med regional planstrategi. Fylkestinga i begge fylka har i møte 12. og 13.juni 2018 slutta seg til dette. Fellesnemnda gav arbeidsutvalet i oppdrag å styre gjennomføringa av prosessen med førebuaende arbeid for regional planstrategi i møte 22. juni 2018. Arbeidsutvalet gjorde ei deling av prosessen i to fasar i møte 10.09.2018, der fase 1 gjennomførast i noverande fylkesting, medan fase 2 er lagt til det nye fylkestinget for Vestland

- Fase 1: Haust 2018-vår 2019 Utarbeiding av kunnskapsgrunnlag med oversikt over sentrale utviklingstrekk og utfordringar og moglegheiter
- Fase 2: Haust 2019-vår 2020 Utarbeiding av mål og oversikt over kva planar som det skal arbeidast med i perioden

Det er lagt til grunn at eit førebuaende kunnskapsgrunnlaget skal ferdigstillast i fellesnemnda i juni 2019.

Arbeidsutvalet har delteke i regionale dialogmøte og er orientert om arbeidet ved referatsak i FN-arbeidsutvalet 13.mai 2019.

I samsvar med framdriftsplanen legg prosjektlear no fram forslag til rapport med oversikt over utfordringar og moglegheiter til fellesnemnda med tittel: *Vestland – utfordringar for fylket og for regionane*. Etter handsaminga i Fellesnemnda vil rapporten bli redigert og formidla til relevante organ i fylket.

Formell oppstart av arbeidet med regional planstrategi vil koma i nytt fylkesting. Det nye fylkestinget vil velja kva utfordringar ein vil gå vidare med til mål og strategiar og kva planar som skal arbeidast med i valbolken.

Folkehelseoversikt

Fylkeskommunen skal også utarbeida ein oversikt over folkehelsestatus i fylket i medhald av lov om folkehelse. Folkehelseoversikta skal vektleggast i arbeidet med regional planstrategi. Det har derfor vore tenleg å samordna desse prosessane. Statistikkgrunnlag for folkehelse er innarbeidd i det felles kunnskapsgrunnlaget. I det vidare arbeidet vil utfordringar for folkehelse utgjera eit sjølvstendig arbeid i medhald av forskrift til folkehelselova. Folkehelseutfordringar skal omtalast på fagleg grunnlag og vil bli lagt fram for fellesnemnda og fylkestinga til orientering. Fellesnemnda vil få ei eiga sak (2019/1003-11) om folkehelseoversikta.

Rapport om utviklingstrekk

Fylkeskommunane har utarbeidd ein felles rapport som omhandlar sentrale utviklingstrekk. Rapporten har fått namnet: *Vestland – statistikk og utviklingstrekk*. Rapporten er tilgjengeleg på nettsidene til Vestland og er formidla på opne møter og i e-post til kommunar, statlege etatar, verksemdar og lag og foreiningar. Link til rapporten finn de her: <https://www.vlfk.no/splitter-nye-funn-om-utviklinga-i-vestland-omradet/>

Utfordringar og moglegheiter

For å koma fram til fylket sine hovudutfordringar er det gjennomført omfattande medverknadsprosessar. Det er gjennomført ei spørjeundersøking til fleire målgrupper i kommunane, til næringsverksemdar og til frivillig sektor. Det har vore høg svarprosent på undersøkinga. Resultata er oppsummert regionvis. Det er gjennomført fem opne regionale dialogmøte mellom Fellesnemnda sitt arbeidsutval og lokale representantar.

- Bergen (Bergensregionen)
- Voss (Indre Vestland)
- Sløvåg i Gulen (Nordhordland og HAFS)
- Førde (Nordfjord og Sunnfjord)
- Leirvik (Sunnhordland)

Møta er planlagt i samarbeid med regionråda. Dei er kunngjort i lokalaviser og på nett. Møta har hatt fylgjande innhald:

- Velkomen og introduksjon – visjonar for Vestland (Fylkesordførarane)
- Om organiseringa av Vestland fylkeskommune – prosjektleiar
- Gjennomgang av statstikk og utfordringar i regionen – Fylkeskommunen
- Førebudde innlegg frå regionen ved kommunar, næringsliv og organisasjonar om utfordringar og moglegheiter
- Open post med innlegg frå møtelyden
- Kommentrarar frå Fellesnemnda-arbeidsutvalet

Det har vore god oppslutning om møta med rundt 100 deltakarar på kvar. Meir detaljert oversikt over innhaldet i møta er vist på nettsidene vlfk.no.

Oppsummering av regionvise innspel i spørjeundersøking og dialogmøte er vist i vedlagte rapport.

FN sine berekraftmål

FN har vedteke 17 mål for berekraftig utvikling for 2030 som gjeld alle medlemsland. Fylkestinget i Hordaland har vedteke i møte 02.-03.oktober 2018 at desse måla skal leggjast til grunn for alt arbeidet med nye Vestland. I orienteringssak til Fellesnemnda- arbeidsutvalet 13.mai 2019 er det gjort greie for dette. Det er lagt vekt på at dei tema som er omfatta av berekraftmåla også skal vera fanga opp i utfordringsbiletet. Det vil bli arbeidd vidare med mål og berekraftindikatorar i fase 2 i arbeidet.

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging

Regjeringa har i møte 14.mai 2019 vedtatt nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging. Regjeringa understrekar fylkeskommunen si samfunnsutviklarrolle og regional planlegging som viktig reiskap i den samanheng. Forventingane inneheld fire temaområde:

- Planlegging som verktøy for heilskapleg og berekraftig utvikling
- Vekstkraftige regionar og lokalsamfunn i heile landet
- Berekraftig areal- og transportutvikling
- Byar og tettstader der det er godt å bu og leve

Så langt det har vore mogleg innan denne korte fristen er det tatt omsyn til desse i omtalen av utfordringar. Forventingane og prioriteringane i regional stat vil koma sterkare inn ved fastsetjing av mål i Fase 2.

Innhald i utfordringane

Utfordringsbiletet er presentert både i høve til fylket som heilheit og i høve til kvar møtereion. Det er gjort ei fagleg vurdering av utfordringsbiletet innafor kvart fagmiljø i fylkeskommunen sin administrasjon. I framstillinga av utfordringane er det lagt vekt på å få fram hovudintrykka frå dialogmøta og spørjeundersøkinga gjennom dei tema som er vald. I fase 2 når ein skal fastsetja mål, vil dette kunne omstrukturert og endrast og gjennomgå ei prioritering.

Prosjektlear vil framheva fylgjande hovudutfordringar med moglegheit for utvikling:

- Klimaomstilling
- Balansert areal- og naturressursbruk
- Gode transportsamband og smart mobilitet
- Grøn konkurransekraft
- Relevant kompetanse og kunnskap
- Digitalisering av samfunnet
- Eit fornyande, profesjonelt og frivillig kulturliv
- Attraktive stader og gode nærmiljø
- Likeverdige samfunn
- Ungdom – trivsel og tilhøyre

I vedlegg til denne saka er utfordringane nærare omtalt i ein rapport som har fått namnet:
Vestland – utfordringar for fylket og for regionane

Prosjektlear sin vurdering

Prosjektlear meiner det er lagt fram eit fyldig statistikkgrunnlag og gjennomført ein omfattande medverknadsprosess for å få fram eit kunnskapsgrunnlag for planstrategien. Prosjektlear har lagt vekt på FN sine berekraftsmål, regjeringa sine forventingar til regional planlegging og folkehelseoversikta i val av hovudutfordringar.

Prosjektlear tilrår at rapporten: *Vestland – utfordringar for fylket og for regionane* bli lagt til grunn som kunnskapsgrunnlag for regional planstrategi 2020-2024.